

Magyar Munkástanács-dokumentumok 1956-ból

Az augusztusi lengyel sztrájk-hullám — ugyanúgy, mint 1956, 1970, 1976 és 1978 munkásmegmozdulásai —, arról tanúskodik, hogy Kelet-Közép-Európában a társadalmi harcok középpontjában a munkásosztály áll. Mint az 1956-os magyar forradalomban, most is bebizonyosodott, hogy mindennemű politikai ellenállásnak végülis a munkások fellépése ad nyomatékot, s hogy semmi sem fenyegeti jobban a pártállam mindenhatóságát, mint a munkások összefogása az ellenzéki értelmiséggel. Érdeemes ebben az összefüggésben fölidézni a magyar munkások 1956-os küzdelmét.

E küzdelem során ott is megalakultak — október 31-én — a párttól és államtól független, szabad szakszervezetek, de nem (mint Lengyelországban) a hivatalos szakszervezetekkel párhuzamosan, hanem azok helyére lépve. Ám a munkások forradalmi harcát Magyarországon nem a szabad szakszervezetek, hanem a munkástanácsok szervezték. Munkástanácsok alakításának gondolata már hónapokkal a forradalom előtt felmerült, és szinte magától értetődő volt, hogy az október 23-i tüntetés előestéjén az ellenzéki értelmiségieket tömörítő Petőfi kör követelései közé sorolta: Munkásigazgatást az üzemekben! Az első munkástanácsok a tüntetés másnapjának, október 24-ének reggelén alakultak meg: Budapesten az Egyesült Izzóban, Nagy-Miskolcon a diósgyőri MÁVAG-ban. Október 26-án az ország legtöbb gyára már a munkástanácsok kezében volt és megalakulásukkal szinte párhuzamosan magasabb egységekké kezdtek szerveződni: Nagy-Miskolcon 25-én,

Győrben 26-án jött létre a város gyárait összefogó városi, Veszprém megyében 26-án, Baranya megyében 28-án a központi megyei munkástanács; végül Budapesten október 31-én összeült a munkástanácsok parlamentje, amelyen már az alakuló Parasztszövetség is képviseltette magát. *«Látjuk, hogy a cselekvés elemi körülményeiből hogyan bontakozik ki az elkülönült egységek szövetségének föderális elve —, írta erről korunk egyik legjelentősebb politikai gondolkodója, a német-amerikai Hannah Arendt.¹ — Új, elemi köztársaságokon alapuló politikai testületet hoztak létre, s az így létrejött központi hatalom nem fosztotta meg alkotó részeit eredeti hatalmuktól.»*

A követelések már kezdetben hasonlóak voltak, s a munkástanácsok említett parlamenti ülésére végleg kikristályosodtak: az ország függetlenségét akarták, nyugati mintájú parlamenti demokráciát — többpárt-rendszerrel, szabad választásokkal, szabad sajtóval, szólásszabadsággal, független szakszervezetekkel — egyszersmind azonban munkástanácsokat, országos munkástanáccsal. Vagyis a politikai rendszert illetően két elvet képviseltek egyforma erővel: a parlamenti demokráciát és az önkormányzatot. *Nem akarjuk a párt uralmát a munkástanácsok uralmára cserélni —* mondta néhány héttel később a nagybudapesti munkástanács egyik vezetője, Bali Sándor —, *nem akarjuk a munkástanácsok uralmát az egész társadalomra kényszeríteni.*

A munkástanácsoknak ez az állásfoglalása megmutatja, hogyan értelmezték azt a szabadságot, amelyért a forradalom küzdött. Olyan politikai rendszer kiépítésére törekedtek, amelyben nem létezik korlátlan hatalom, s amely éppen ezért a parlamentarizmust az önkormányzattal ötvözi.

Ezzel elutasították azt a törekvést is, hogy az általuk óhajtott társadalmat erőszakkal építsék föl. Másfél századon át Európa nagy részében a francia jakobinusok mintájára képelték el a forradalmat, valahogy úgy, hogy a forradalmár kisebbség, mely ismeri az üdvösség útját, ezt

---

¹ On revolution, Penguin Books, é.n. 267. o.

terrorral kényszeríti a társadalomra. A magyar munkások az ötvenes évek elején alapos leckét kaptak a kisebbségi uralomból és a kikényszerített üdvösségből, éppen az ellen lázadtak föl, s nem kívánták a megélt rosszat ellenkező előjellel megismételni. Alapbeállítottságukat klaszszikusan fogalmazta meg Bali Sándor. (Ő is egyike azoknak, akiket 1957 táján életfogytiglani börtönre ítélték.)

A munkásigazgatás 1956 október végén életbe léptetett elve a dolgozókat tette a termelő eszközök tényleges tulajdonosává. *A gyár a munkásoké* — mondja a munkástanácsok október 31-én összeült parlamentjének határozata. És tovább: *A vállalat legfelsőbb szerve a dolgozók által demokratikusan megválasztott munkástanács... A munkástanács választja az igazgatót és a gyár vezetőit... A vállalatot irányító igazgató a munkástanácsnak felelős. A munkástanács dönt a tervekről, a bérek szintjéről, stb.*²

Egy régi babona szerint a tömegek akarata mindig anarchisztikus³, a rendet a kormányok tarják fenn, s ha a kormányok elvesztik kényszerítő eszközeiket, zürzavar támad. 1956 története cáfolja ezt a nézetet. Amint az Egyesült Nemzeteknek a magyar forradalomról szóló 1957. évi jelentése rögzíti⁴, a munkástanácsok voltak azok, amelyek a parlamenti uralom bevezetése után képesek voltak a gazdasági élet újjászervezésére. A leninizmus is, a konzervatív szociológia is úgy képzei el a népet, mint az államhatalom által megfegyelmezett tömeget, amely államhatalom nélkül fékezhetetlenné válik. A nép azonban nem azonos a tömegekkel. Egyénekből áll, akik tudják használni a fejüket, nehéz órákban talán még inkább, mint a hétköznapokon. Október végén és novemberben voltaképpen nem volt más szervezett erő az országban, mint a munkástanácsoké. Nagyrészt ez az erő kényszerítette Nagy Imrét olyan döntésekre, aminőkre a reformkommunisták azelőtt nem gondoltak, t.i., hogy koalíciós kormányt ala-

---

² A határozatot közli a 6. jegyzetben alább említett munka.

³ V.ö. H. Arendt, id. mű 271. o.

⁴ Ez rövidesen magyarul is megjelenik.

kítson, és ismerje el a forradalom intézményeit. Mihelyt politikai céljukat elérték, a munkástanácsok azonnal rendet tudtak teremteni, legkivált azzal, hogy — november első napjaiban — véget vetettek a sztrájkoknak.

A munkástanácsok legendás kora azonban november 4-én, a szovjet csapatok bevonulásával kezdődött. Újra indult a sztrájk, az egész országra kiterjedően. A megszálló hatalom egy ideig képtelen volt kormányozni. November 14-én — az Egyesült Izzóban — megalakult (vagy inkább újra alakult) a nagybudapesti központi munkástanács, és újból megfogalmazta a már ismert követeléseket. November 21-re megszervezték a munkástanácsok országos értekezletét, gyakorlatilag tehát létrehozták az országos munkástanácsot. A második országos értekezletet december 9-re hívták össze, de ezen a napon a Kádár-kormány feloszlatta a nagybudapesti munkástanácsot, fegyveres különítményei megszállták az értekezlet színhelyét, a MÉMOSZ székházát, és elfogták az ott jelenlévőket. A munkások kétnapos sztrájkkal tiltakoztak a kormány döntése és a letartóztatások ellen. A gyári munkástanácsok még egy hónapig folytatták kilátástalanná vált küzdelmüket, végül azonban mindenki börtönbe került, aki a gyárakban hangadóként szerepelhetett. A csepeli munkások januári sztrájkja volt az utolsó nagyobb szabású erőfeszítés az ellenforradalom győzelmének megakadályozására.

*

1980 ősze — 1956 folytatása. Új fejezete ugyanannak a történetnek; más szereplőkkel, több tapasztalattal. Lengyelországban az ipari munkásság olyan szuverén erőnek bizonyult, amellyel a kormánynak tárgyalnia és alkudnia kellett. Hasonló erő a szovjet világban első ízben Magyarországon lépett színre 1956-ban.

Az alábbiakban — emlékeztetőül — két dokumentumot közlünk. Az első a nagybudapesti munkástanács november 27-én kelt határozata, a második a munkástanács újságának 2. száma. Szövegük valamennyire képet ad az 1956 november végi budapesti helyzetről, valamint a

nagybudapesti munkástanács és a Kádár kormány között folyó tárgyalásokról. Mindkét dokumentum magán viseli annak a fölismerésnek a bélyegét, hogy a szovjet beözönlés után kompromisszumos megoldást kell keresni. Magától értetődik, hogy e szövegek éppen csak betekintést nyújtanak a munkástanácsok elképzeléseibe⁵.

Hogy az olvasó világosabb képet alkothasson magának az 1956-os forradalom munkástanácsairól, a Magyar Füzetek önálló kötetben fogja összegyűjteni a legfontosabb dokumentumokat⁶. Ennek érdekében kérjük olvasóinkat, hogy ha ilyen dokumentum birtokukban van, azt, vagy annak másolatát küldjék meg címünkre.

K.I.

A NAGYBUDAPESTI KÖZPONTI MUNKÁSTANÁCS FELHÍVÁSA VALAMENNYI ÜZEMI, KERÜLETI ÉS MEGYEI MUNKÁSTANÁCSHOZ

MUNKATÁRSAINK!

A nagybudapesti üzemek, kerületek alulról, demokratikusan megválasztott központi munkástanácsa fordul hozzátok tájékoztató és hívó szóval, hogy sorainkat még egyégesebbé, erősebbé rendezzük.

A Nagybudapesti Központi Munkástanács, mint ismeretes, nagyüzemek kezdeményezésére nov. 14-én jött létre, hogy összefogja a gyárak munkástanácsainak munkáját,

---

⁵ Mindkét dokumentumot a brüsszeli Nagy Imre Társadalomtudományi Intézet által kiadott *Szemle* 1959-60. évfolyamának 4. számából vettük.

⁶ Dokumentum-gyűjtemény erről a témáról eddig csak francia nyelven látott napvilágot, Nagy Balázs válogatásában és Pierre Broué gondozásában: « Pologne-Hongrie 1956 », E.D.I. Párizs 1966.

követeléseinket egységesen képviselje. Az azóta eltelt idő alatt megalkuvás nélkül, a legkülönbözőbb fórumokon lépett fel a központi bizottság a nagybudapesti munkásság követeléseivel, és bár az eddig elért eredmények távolról sem kielégítőek, mégis elmondhatjuk, hogy e tárgyalások során soha egy pillanatra sem tértünk el a nagyszerű október 23-i nemzeti forradalom célkitűzéseitől, alapvető követeléseitől.

Mint számtalanszor, úgy most is elmondhatjuk, hogy minket a munkásosztály bizott meg és e megbízásunkhoz híven megvédjük, ha kell életünk árán is gyárainkat, hazánkat a kapitalista, földesúri restauráció ellen. Ugyanakkor azonban független hazánkban magyar módra akarjuk felépíteni társadalmi, gazdasági rendünket és a forradalom követeléseiből nem engedünk. Mi a társadalom alapjául a munkát tekintjük. Munkások vagyunk, dolgozni akarunk. E cél vezetett bennünket, mikor legutább november 21-re összehívtuk a vidék, a megyék képviselőit is Budapestre, a Sportcsarnokba, hogy egy országos munkástanács ülésen megvitassuk legfontosabb kérdéseinket, a munka beindításának lehetőségét.

E jószándékú értekezlet megtartását a kormány megakadályozta, annak ellenére, hogy ezt előzetesen a kormánynak bejelentettük, sőt a kormány képviselőjét az ülésre meg is hívtuk. Ez a váratlan intézkedés elmérgeztette a helyzetet. Mikor híre röppent az eseménynek, budapesti gyáraink, a közlekedés minden központi irányítás nélkül azonnal leállt és tiltakozó sztrájkba kezdett.

A vidék megbízottaival mégis felvettük a kapcsolatot. Határozatot hoztunk, hogy a kormány intézkedése ellen tiltakozó 48 órás sztrájk ellenére is hajlandók vagyunk, a sztrájkjog fenntartása mellett, felvenni a munkát az egész országban, ha a kormány az országos munkástanácsot, mint a munkásság egyetlen tárgyalási szervét elismeri, és az alapvető forradalmi célkitűzéseken épült november 14-én elfogadott követelésekre vonatkozó tárgyalást azonnal tovább folytatja.

Ezek alapján november 22-ről 23-ra virradó éjjel a pécskomlói bányászkuöldöttség egy tagjával kiegészített bizott-

ságunk tárgyalta Kádár Jánossal, a Minisztertanács elnökével.

A rádióban 23-án reggel Balázs József, küldöttségünk egy tagja, személyesen közölte a tárgyalás eredményét. E közlemény lényege az, hogy a Minisztertanács elnöke a Nagybudapesti Központi Munkástanácsot tárgyalófélként elismerte, és ígéretet tett arra, hogy a munkástanácsok jogkörével kapcsolatban a Nagybudapesti Központi Munkástanács további követeléseit a Minisztertanács elé terjeszti, egyben a kormánnyal folytatott további tárgyalások megegyezéseiről tájékoztatási lehetőséget nyújt. (...)

... A gyárak a mi kezünkben, a munkástanácsok kezében vannak, s hogy mégis mindinkább növekedjék az erőnk, az egységes intézkedésre és eljárásra az alábbi feladatok megvalósítását tartjuk a legfontosabbnak:

1. Minden kerületben és megyében, ahol még nem alakult meg a kerületi, ill. megyei munkástanács, alulról jövő demokratikus választás révén hozzák létre e szervezetet. Ezért — elsősorban a megyei központokban lévő — nagyobb üzemek kezdeményezzék e központi tanácsok megvalósítását.

2. Minden kerületi és megyei központi tanács azonnal vegye fel az érintkezést a Nagybudapesti Központi Munkástanáccsal (Budapest, VI, Akácfa utca 15-17, telefon 422-130.) A munkástanács elnöke Rácz Sándor, a Standard (Beloianisz) gyár munkástanácsának elnöke, helyettese Kalocsai György, a Csepeli Növényolaj gyár munkástanácsának küldötte, titkára pedig Babai István a Fővárosi Villamosvasút munkástanácsának elnöke.

A megyei munkástanács egy igazolt megbízottja azonnal, személyesen keresse meg a Nagybudapesti Központi Munkástanácson a titkárságot, a kapcsolatok kiépítése és a felmerült kérdések megbeszélése érdekében.

3. Az üzemi munkástanácsok egyik legfontosabb feladata, a munka megszervezése mellett, a végleges munkástanácsok minél előbbi megválasztása. E választásnál éppoly eréllyel kell fellépniünk a Rákosi diktatúra, mint a kapitalista restauráció mozgolódása ellen.

Becsületes, tisztaéletű és tisztakezű magyar dolgozókat

a tanácsba! Biztosítani kell a munkások részére legalább kétharmados többséget a tanácsban...

A tanácsok jogkörére vonatkozólag nem érthetünk egyet az elnöki tanács idevonatkozó rendeletével. Ragaszkodnunk kell ahhoz, hogy a közlekedési (MÁV, Villamosvasutak, Autóbuszüzemek) valamint minden olyan helyen legyenek munkástanácsok, ahol ezt a dolgozók összessége kívánja. Folyó hó 26-án folytatott tárgyalásunkon a Minisztertanács elnöke megígérte, hogy álláspontunkat a Minisztertanács elé terjeszti. Addig is felhívjuk az ilyen intézmények mellett kialakult tanácsokat a további működésre. A minisztériumokban és főhatóságoknál működő Forradalmi Tanácsok jogkörét illetően sem érthetünk egyet az Elnöki Tanács határozatával. A jelenleginél sokkal szélesebb jogkört tartunk a forradalmi tanácsok számára helyesnek.

Az igazgatóra vonatkozólag pedig az az álláspontunk, hogy az igazgatót pályázat alapján a munkástanácsoknak saját maguknak kell megválasztani, és az állás betöltését nem szabad miniszteri vagy minisztériumi jóváhagyástól függővé tenni. Felhívjuk a munkástanácsokat, hogy teljes erejükkel harcoljanak álláspontjuk megvalósításáért, de ne fogadják el a múltban levitézlett, néptől elszakadt, kívülről a gyárra kényszerített úrhatnám vezetőket és óvakodjanak a kétesmúltú, karrierista elemektől.

4. A továbbiakban igen fontos, hogy az új üzemi bizottságok megválasztását a munkásosztály igazi akaratának kifejezői, a munkástanácsok vegyék kezükbe. A gombamódra növvő új « szabad szakszervezetek » maximalista bérköveteléseik elismertetésével akarnak népszerűséget szerezni a maguk számára. E « szabad szakszervezetekben » azonban nem a választott emberek a hangadók, hanem a rákossista korszak kompromittált személyei. A szakszervezetek úgy igyekeznek most beállítani a munkástanácsokat, mint-ha azok a szakszervezetek harcának eredményeképpen jöttek volna létre. Talán mondanunk sem kell, hogy mindez enyhén szólva nem felel meg a valóságnak, a munkástanácsokért egyedül a munkások küzdöttek, s a tanácsok harcait, segítség helyett igen sokszor megnehezítették a szakszervezetek.

A mi véleményünk az, hogy érdekképviseleti szervre, szakszervezetekre, üzemi bizottságokra igenis szükség van, de csak olyanra, amely alulról felfelé, demokratikus úton jött létre, és amelyben valóban a munkásosztály becsületes képviselői a vezetők. Ezért fontos, hogy az egyes gyárak üzemi bizottságait a munkástanács végleges megalakulása után a legdemokratikusabban válasszák meg, hogy azok személyi összetételükben biztosítékok legyenek a forradalom követeléseinek teljesítésére.

Ellene vagyunk a függetlenített szakszervezeti funkcionáriusi állás megtartásának. Az Üzemi Bizottság munkáját, éppúgy mint a munkástanács munkáját társadalmi munkának tekintjük.

Nem akarunk a forradalom vámszedői lenni, s nem tűrjük, hogy bárki is azzá változzon.

A szakszervezeti tagságot az önkéntesség alapján képzeljük el, annál is inkább, mert ez lehetetlenné teszi a szervezet elbürokratizálódását, és a néptől való elszakadását.

Tiltakozunk az újonnan alakult « Szabad Szakszervezetek » azon beállítása ellen, hogy a munkástanácsokat csak kizárólag mint gazdasági szervezetet fogadják el. Állíthatjuk, hogy ma Magyarországon a munkásság igazi érdekeit a munkástanácsok képviselik, s nincs erősebb politikai hatalom ma az országban, mint a munkástanácsok hatalma. Minden erőnkkel a munkáshatalom erősítésén kell dolgoznunk.

5. A kerületi és megyei munkástanácsok azonnal vegyék fel a kapcsolatot az illetékes Vöröskereszt elosztó szervével, és küldjék el megbízottaikat a központba, hogy az igazságos elosztást társadalmi úton biztosítsák. Igen fontos, hogy a delegáltak közt szakértő is legyen.

6. Az infláció megakadályozása érdekében szervezzék meg a kerületi és megyei tanácsok a piaci és árusítócsarnoki társadalmi ellenőrző szerveket, hogy a munkásság elejét vegye az árdrágításnak. A társadalmi ellenőrök járják rendszeresen sorra az elárusító helyeket, és az esetleg tapasztalt visszaéléseket, — amellettt hogy pellengérré állítják azok elkövetőit — azonnal jelentsék illetékes helyen.

7. A megyei és kerületi tanácsok mindent tegyenek meg a közvélemény helyes tájékoztatására, ha van rá mód, követeljenek teret a helyi sajtóban, állandóan tájékoztassák a gyárak, üzemek dolgozóit a valóságnak megfelelően. Ennek érdekében a központi tanácsok nagyobb üzemekben gondoskodjanak arról is, hogy a felhívásunk jusson el minden egyes üzembe. Többször megismételt kérésünkre a Minisztertanács elnöke ígéretet tett arra, hogy napilap engedély kérésünket folyó hó 27-én a Minisztertanács elé terjeszti. A kérés jóváhagyása után megoldódik a helyzet a tájékoztatás problémájára vonatkozóan is.

Befejezésül csak annyit: ma arra van szükség, hogy a munkástanácsok teljes egységben töretlenül, a munkafelvéttel is az október 23-i nemzeti forradalom ügyét szolgálják. Mi megtettük az első lépést, most a kormányon van a sor, több hónap is kell ehhez. Nekünk ez alatt az idő alatt éberem kell örködnünk, mert a Rákosi-Gerő klikk kompromittált személyei a zavarosban halásznak, és restaurációra törekszenek. Mi napról-napra erősödünk. Velünk vannak, csatlakoztak hozzánk, a forradalom előkészítésében oly kiváló munkát végzett becsületes íróink, mögénk sorakoztak a színészek, képzőművészek, zeneművészek, az értelmiség minden szervezetét magában foglaló Magyar Értelmiségi Forradalmi Tanács. Most jön létre harcaink eredményeként az az eddig nem látott nemzeti egység, amelyben minden becsületes magyar ember velünk tart. Találjunk még jobban egymásra, tartsunk még inkább egymással kapcsolatot, mi munkástanácsok is, és igazi forradalmi éberséggel egységesen harcoljunk tovább szent célunkért, a független, demokratikus, nemzeti sajátosságainak megfelelően épülő szocialista Magyarországért.

Budapest, 1956. évi november 27-én.

NAGYBUDAPESTI KÖZPONTI MUNKÁSTANÁCS

JEGYZET: Szabad Szakszervezeteknek azokban a hetekben a párt-ellenőrizte SZOT nevezte magát. Lásd még alább. (A Szerk.)

NAGYBUDAPESTI KÖZPONTI MUNKÁSTANÁCS 2. SZ. TÁJÉKOZTATÓJA

1956. nov. 30

Kádár Jánossal a Forradalmi Munkás és Paraszt Kormány Elnökével folytatott megbeszéléseket küldöttségünk. Megbeszéléseink alapját a hétfőn benyújtott javaslataink két pontja képezte.

Ezekon a pontokon kívül az ország érdekeit valamint a kibontakozást lényegesen érintő vélemény és más kérdés is szóba került.

1. A munkástanácsokról megjelent törvényerejű rendelet módosítása és kiegészítése.

(...) Küldöttségünk kérésére Kádár János Miniszterelnök 1956 november 27-én a Minisztertanács elé terjesztette az igazgatók kinevezésére vonatkozó javaslatunkat, mely szerint az igazgatói állások betöltése pályázat alapján történjék, a helyi munkástanácsok hatáskörében (...)

(...) A küldöttség feltétlen fontosnak tartotta lerögzíteni, hogy a kinevezendő igazgató szakmailag megfelelő legyen, a vállalat gazdasági fellendülését biztosítsa (vagyis az igazgatói állás ne politikai pozíció legyen.) (...)

(...) 2. A Nagybudapesti Központi Munkástanács lapengedélyének kérése. Kádár János közölte állásfoglalását, hogy a pillanatnyi helyzetben nem tartja helyesnek (bárki számára is) lapengedély kiadását.

Véleményét azzal indokolta, hogy nem látja biztosított-nak azt, hogy a lap megjelenése után is következetesen a Népi Demokrácia céljait szolgálja.

Állásfoglalásunk az, hogy a munkástanácsoknak feltétlenül szükségük van saját sajtóra, a dolgozók egységes és igaz tájékoztatásának biztosítására. Kádár János nem zárkózott el e kérdés elől és megállapodtunk, hogy a következő tárgyaláson ezt a kérdést ismét napirendre tűzzük. Addig működésünkről és tárgyalásaink eredményéről sokszorosított tájékoztatót fogunk kiadni.

Beszélgetésünk további részében szóba került a munkástanácsok magasabb szervezetének kérdése. Itt Kádár János az iparkamarákra és a Termelők Tanácsára gondolt,

melyek szervezeti kérdéséről szakbizottságunk a Magyar Szakszervezetek Országos Tanácsával a mai napon tárgyalást folytat.

A Termelők Tanácsa az ország gazdasági és politikai kérdéseinek irányításában — a dolgozók véleményét tolmácsolva — aktívan résztvesz. A Termelők Tanácsa munkástanácsokból demokratikus választások útján alakulna meg.

Megegyeztünk a SZOT szerepével kapcsolatban, hogy a Szakszervezetnél is sürgősen szükségesnek tartjuk az alulról felfelé demokratikus, szabad választás útján történő felépítést és ilyen módon egészséges személyi változásokat is, mert a SZOT is csak ilyen módon lehet egyenrangú tárgyalófél. (...)

(...) Felvetettük a többpártrendszer kérdését is. Ezzel kapcsolatban kifejtette, hogy a jelenlegi helyzetben nem tartja helyesnek a több párt megalakulását. Véleménye szerint erre csak akkor kerülhet sor, ha teljesen megszilárdul a Népi Demokrácia államformája.

Véleményünk szerint minél előbb engedélyezni kell a szocializmus alapján álló több párt működését is.

A párttagság önkéntes, és minden ember magánügyének tekintendő. Üzemen belüli pártszervezetek létesítését egyelőre nem helyeseljük.

A tárgyalások folyamán a Nagybudapesti Központi Munkástanács küldöttei igyekeztek megteremteni annak lehetőségét, hogy a felvetett kérdésekben megfelelő kibontakozási alap jöjjön létre.

Legfontosabb teendőnek a munka megszervezését, megindítását és a munkástanácsok hatáskörének megszilárdítását tartjuk.

Kiadja:

A NAGYBUDAPESTI KÖZPONTI MUNKÁSTANÁCS
Budapest, VII. Akácfa-u. 15.